

T'shuva May' Ahavah

Jan. 8, 1995

1) Additional Case in Israel

משפטי עוזיאל חלק ב סימן נה
See previous class sources...

2) The Modern Period – Rabbis have no Power, Advent of Secular Marriage

שו"ת תשובה מאהבה חלק א סימן קיז
בע"ה פה טריאסטי עש"ק ד' תשרי תקנז"ל. אב בחכמה בתורת אלדים חיים לא פסיק פומל מגירסא ערב ובקר וצהרים עוז והדר לו בתושלי כפלים זהיר ומהיר במלאכת שמים רץ כצבי לעשות רצון אביו שבשמים ה"ה הרב המאוה"ג החר"ף והשונן נ"י ע"ה פ"ה כש"ת מו"ה אלעזר יצ"ו נר"ו.

תשובתו הרמה לנכון קבלתי ומה מאד שמחתי וצהלתי והיו דבריו בעיני כמוצא שלל רב וכחומה בצורה נגד הרגנים גם תגיל נפשי שה' עוזרו לחבר ספרים נחמדים עולותיו התמימים כו וטרם אחלה לדבר אספר למכ"ת מעשה אשר אירע בכאן גביר אחד יש לו בת יחידה ויש בחור אחד אשר רצה לקחת אותה לו לאשה ואבי הבת לא רצה לתתה לו מפני שהוא עני גם אינו מדריך עצמו בדרך ישרה מה עשה הבחור הנ"ל לקח עמו שני עדים והביא את הבתולה לבית אחר וקידש את הבתולה לפני השני עדים בטבעת ואמר לה הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל והשני עדים אמרו מקודשת מקודשת כי כך הוא מנהג הספרדיים כל העומדים שם בשעת קדושין אומרים מקודשת א"כ איפוא מה אעשה כי לפי חוק הקיסר יר"ה הקדושין ע"י הרב מהקהלה ושיכריזו בבתי הכנסיות שלשה פעמים קודם הקדושין כמו שידוע גם למעלתו ע"כ במטותא מינ' דמר שיעצני מה לעשות אם העדים המה פסולי נראה לענ"ד שאין קדושיו קדושין כי הדת נתנה בפוסק שצריך עדים ואין מקדשין אלא בפני עדים ואם העדים נמצאו כשרים אשאל אם הקיסר יגזור ואמר שאינם קדושין בשביל שנעשו שלא כרצונו וע"כ יכריחנו לתת גט לארוסתו לבי יחיל בקרבי לתת גט כזה שכמדומה לי שהוא גט מעושה ולא אדע מה אעשה ועל מעכ"ת עיני יוריני ויאמר לי והעושה עש כריל/כסיל/ וכימה ייטיב לו כתיבה וחתומה ויתן לו שלום עד בלי ירח כ"ד אהובו נאמנו הדורש שלום תורתו ומבקש אהבתו. הצעיר רפאל נתן ס"ט בכמהור"ר יצחק אשכנזי כאן עומד ומשרת מעדת הקדש טריאסטי יע"א.

בע"ה פה טריאסטי יום א' ז"ך מרחשון תקנז"ו לפ"ק. ארץ ארז/ אדיר אשר בלבנון לפני שמש שמו יתן עושה פרי ומתערה כאזרח רענן זכותו עלינו יגונן רב חסדא ורב חנן ה"ה הרב האוה"ג נ"י ע"ה פ"ה כש"ת מו"ה אלעזר נר"ו יאיר ויופיל לנצח.

התפללתי למצוא דברי חפץ ולא ידעתי למה השיב אחור ימינו לבלתי השיב לי מענה על השאלה ששאלתי למעכ"ת בגין הקדושין אשר נעשו שלא ברצון אבי הנערה ולפני שני עדים החשודים להיות פסולי לעדות בלתי ספק הגיע מכתבי ליד מכת"ה והוא דבר נחוץ כי לא אעשה דבר בלתי שיוריני ויאמר לי כי ידעתי שמעשה כזאת אירע גם בקהלתו ע"כ באתי במטותא רבה שלא ישכח מלפניו וישיבני תשובה נמרצת ואגב גררא אין/את/ מליצתי אתן בעבור איש אחד מתושבי קהלתנו ושמו כהר"ר רפאל קוזין אשר הלכה אשתו כו' ולזאת בקשתי מאת מעכ"ת ה שיכתוב לכהר"ר שמואל ניימאן יצ"ו שיעשה קץ ותכלית לדבר זה לרחק או לקרב הכ"ד ידידו לנצח המצפה לתשובתו הרמתה הצעיר רפאל נתן ס"ט בכמו"ה יצחק אשכנזי ז"ל העומד על התורה ועל העבודה פה טריאסטי יע"א.

תשובה לק"ט טריאסטי. בע"ה יום ה' ט"ו כסלו תבנה א"ת ציון/ תקנז"ו/ לפ"ק פראג החיים והברכה למשמרת שלום לאדם גדול בששך ושם לו ברקת ספיר ויהלום כבוד אהובי הרב החכם השלם כבודו אומר כלם מתרגם מעשה סמיר ונעלם מו"ה רפאל נתן חכם בק"ט טריאסטי וכל המסתופפים בצלו ה' ינשאם וינטלם כל ימי עולם אוכ"ר.

הנה שני מכתביו נראו בזמנם לקדשם ועל דברות הראשונות התמהמתי ולא חשתי להשיב כי חשבתי אין הדבר נחוץ ל"כ כי לא בקש מכ"ת מני זולת עצה טובה ואמרתני אני בלבי אדוני חכם פלא ויועץ וא"צ לי למטלעתי והנחתי מכתב קדשו כתבי קודש ולבחר שנתעלם מן העין נשכח הדבר מלבי ואתה הוסיף ידו שניות מל"ס ואץ מהומה עלי ותדבק נפשו בדינא ע"ד אשר בחדא מלתא מסרח' סרח' בת עשיר מעירו שקבלה קדושין ברצונה מבחור אחד ושני כתבים הבאים כאחד מלמדין חובה על הבחור ההוא שאיננו הולך בדרך טובה גם הוא עני ורש מה לך במופלא וגובה נוראות נפלאותי מה זו שאילה אחרי שהיא גדולה וקדשה עצמה לרצונה קדושין גמורין בטבעת לפני שני עדים ואמר לה הרי את מקודשת לי בטבעת זו כו' לית דין צריך בושש שהקדוש קדוש גמור' שרירין וקיימי ומ"ש מעכ"ת לפי חוק המלכות ור"ה/ יר"ה/ =ירום הודו= הקדושין אינם תופסים ואינם נחשבים לכולם כו' הס לא להזכיר שפקודת המלך היא שתהי תורת ה' בטלה ולהתיר העריות בפרהסיא אשר עפ"י תורת ה' חייב מיתה עליהן ובכלל יהרג ואל יעבור החכם אמר ירא את ה' בני ומלך וגו' ונאמר אני פי מלך שמור ועל דברת שבועת אלדים ואמר רז"ל אני נכון לשמור פי מלכי א"ה בלבד שלא יעבורונו את השבועה שנשבוענו למקום ב"ה לשמור מצותיו והמ"ו =וחנניה מישאל ועזריה= אמרו לא חשחין אנחנו על דנה פתגם להתבותך.

אמת ויציב ונכון לא עלה על לב מלכי ארץ מכמה דורות להשבית מצוה אחת מן המצות או להעביר חלילה מעל חקי רצונו יתברך איפכא מסתברא כלם מלכי חסד מחזיקי דת כל עם ועם אשר כל אחד יכול לשמור ולעשות כפי חוקיו ומצותיו הכתובים לפניו ואף כי דתיהם שונות (כאשר הארכתי קצת בקונטרס קול קורא אומר אשר דפסתי בראש החבור קטן עולת חדש הראשון שנת תקמ"ה ל בק"ט פראג) ומה שנאמר בפקודי הקיסר יר"ה כל קופליציאנן צ"ל ע"י הרב הקהלה היינו החופה באופן שתהי נשואה דבר זה צ"ל

דווקי/דווקא/ ע"י הרב ומורה לצדקה אבל הקדושין לחוד בלי חופה אשר עודנה ארוסה היא ולא נשואה בזה לא קא מיירי ואפילו אם נאמר שהמלכות מקפדת גם על הקדושין לבדנה אף בלי חופה גם זה נכלל בלשון קופליציאהן עכ"ז אין אנו אחראין וערבאין לומר שגזרת המלך היא אם שינה שהקדושין בטלין ואני אומר מלכותא דארעא כמלכותא דרקיעא והעובר על פקודי המלך יר"ה כעובר על מצות השם יתברך ויתעלה אשר אז מסיני נצטוו עליהן כמו כל חייבי לאוין ועשה וכשניות מדבריסופרים דחמירי כשל תורה ע"ז קיימ"ל דקדושין תפסין לגמרי ולא אמרינן בזה כל המקדש אדעתיהו דרבנן קא מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מינ"ז וז"ל הרמב"ם פ"ד מהל' אשות/אישות/ הל' י"ד המקדש אחת מן השניות מאסורי לאוין או מאסורי עשה כו ה"ז מקדושת/מקודשת/ קדושין גמורין כו' ואעפ"י שאסור לו לכנס אחת מכל אלו ה"ז מגרש בגט עכ"ל והכי קיימ"ל והוא כסתם מתניתן קדושין ס"ו ע"ב ויעו"ש בתוס' ד"ה כ"מ וכן הוא דעת כל הפוסקים בזה כמבואר בטור וש"ע (אה"ע סי' מ"ד סעיף ז') וכיוצא בזה ראיתי במרדכי ריש פ' האומר לענין חרם ר"ג מ"ה דלא אמרינן בכיוצא בזה כל המקדש כו' יעיי"ש בארוכה קצת (ומביאו בקצרה מהרי"ק שורש פ"ד ויעוין בהגהות רמ"א ש"ע אה"ע סוף סי' כ"א) ה"ה בנדון דידן הבחור שקידשה אסור לישא אותה להיות לו לאשה מפאת שעבר על פקודת המלך יר"ה וגדול עונו מנשוא והיא צריכה גט ודינם שוה לאחד שקדש אחד מזייבי לאוין והיא אכ"פ/עכ"פ/ עסורה/אסורה/ להתנסבא לכל גבר דיתיביין מגזרת אורייתא דמשה וכל הבא עלי' דינו כהבא על ארוסה זכרה האלדים לטובה את כבוד אדוננו הקיסר יר"ה הוא מלך אוהב צדקה ומשפט בארצותיו וחפץ שיהיו כלם בני האמונה ואינו חפץ לעקור שום דת הנתנה לשום אום ולשון.

ומ"ש מעכת"ה באגרות שניות שהעדים חשודים להיות פסולים כו דברים האלו אין להם שחר כלל הא ודאי אם אינם נפסלים אלא חשודים להיות פסולים הדין נותן אם לא רצה לכנסה צריכה גט ואפ"י בפסולים עדות דרבנן צריכה גט ואם כוונתו שחשודים להיות פסולים מדאוריית' הגם ספק פסולי תורה צריכה גט מספק ויעוין פ"ד מהל' אישות בהרמב"ם ובטור וש"ע סי' מ"ב ואפילו אם כונתו שהם פסולי עדות דאורייתא לפסולי דרבנן ויעוין בטור וש"ע ח"מ סי' ל"ד גם אם לא נתקבל עדות פסולם בפניהם עדות הפסולים בטלה והארכתי בזה במקום אחר וכבר כתב הב"י באה"ע סי' מ"ב ומי שהורה להתירה אם ידע שלא נתקבל עדות פסולם בפניהם ראוי לנדונו ולהחרימו כל יעו"ש"ה ובכנסת הגדולה בהגהות ב"י סי' קע"ח.

ואחרי שהקדושין שרירן חלילה לכופף אותו לגרשה כי הוא גט מעושה לכל פרטיו המבואר' בסי' קל"ד ומה שרמז מכ"ת שהארוס אינו מדריך עצמו בדרך ישרה כו' גם זה אינו מועיל דאפילו מומר כתב בד"מ בסי' קנ"ד בשם הגמייני' /הגהות מיימוניות/ סוף הלכות אישות דאין כופין אותו להוציא כו' ובית יוסף בסי' קל"ד ובבדק הבית חולק וס"ל דמכריחים בדיניהם לעשות מה שיאמרו ב"ד של ישראל יעוין בהגהות הרמ"א ריש סי' קנ"ד יען כ"ז במומר ולא בנדון דידן באופן כי לא מצאתי לה רפואה מן התורה כ"א לדבר על לב הבחור ולפייסו עד שיאמר רוצה אני בגט ואז יבואו שניהם יחדו ויבקשו הורמנא רשותא מאת ערכאותיהם מאדוני ארץ לסדר להם גט כריתות מדיני ישראל ואין בזה אימה ופחד אם יודע הדבר לחורי ארץ יר"ה כי לדעתי בעסק כזה לא דבר המלך בפקודיו כמו שכתבתי למעלה ומהמון טרדות רבות קצרותי והאריכות בזה ללא צורך ומ"ש מכ"ת שגם פה קרה מקרה הזה וכמעשה שהי' לא הי' ולא נברא לא כזה ולא כיוצא בזה וע"ד האשה אשר הרחיקה מבעלה כתבתי לר"ש נייאמאן וכאשר אקבל תשובתו הנה שפתי לא אכלא הכ"ד ידידו החפץ בכבודו יהי כזית הודו כזית הגטופה וכבוד ה' עליו חופה עד ביאת הצופה כנפשו נפש יפש/יפה/ וכנפשי נפש עיפה. הק' אלעזר פלעקלס.